

Huvudman

Hvilan Utbildning AB
info@hvilanutbildning.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskola Hvilan Gymnasium Lund i Lunds kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 9 november 2021.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Hvilan Utbildning AB att vid vite av 800 000 kronor senast den **28 november 2022** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning, tillgång till lokaler och läromedel samt betygssättning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Hvilan utbildning AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen.

Beslutet om föreläggande vid vite får överklagas, se bilaga.

Hvilan Utbildning AB ska vidta följande åtgärder

Undervisning och betygssättning i de naturvetenskapliga ämnena fysik och biologi

1. Se till att skolenheten för undervisningen i ämnet fysik har lokaler och utrustning som möjliggör att experiment och laborationer blir centrala inslag i utbildningen så att undervisningen omfattar allt centralt innehåll enligt ämnesplanerna i Fysik 1 och Fysik 2. (2 kap. 35 § skollagen; ämnesplan för Fysik 1 kurskod FYSFYS01a, ämnesplan för Fysik 2 kurskod FYSFYS 02, Förordning om

examensmål för gymnasieskolans nationella program (SKOLFS 2010:14)). I detta ingår att huvudmannen ska inkomma med en redovisning av hur tillgång till laborationsutrustning och laborationslokal har tillgodosetts.

2. Se till att undervisningen i ämnena biologi och fysik innefattar att planera och utföra experiment och laborationer samt förmågan att hantera material och utrustning. (Skolverkets föreskrifter om ämnesplaner för ämnena biologi och fysik i gymnasieskolan (SKOLFS 2010:106 och 2010:107).
3. Se till att lärarna vid betygssättningen i ämnet fysik och biologi har ett underlag för sin bedömning som omfattar hela det centrala innehållet i kurserna och samtliga kunskapskrav. (15 kap. 22 och 24 §§ skollagen; Förordning om läroplan för gymnasieskolan (SKOLFS 2011:144), "Lgy 11", 2.5 Bedömning och betyg)

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten (påtalade brister) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan under rubriken *Motivering till föreläggande vid vite*.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hvilan Utbildning AB att senast den **2022-11-28** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brist rörande bedömning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Hvilan Utbildning AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Hvilan Utbildning AB ska vidta följande åtgärder

Bedömning och betygssättning

4. Se till att lärarna fortlöpande ger varje elev information om framgångar och utvecklingsbehov i studierna. (Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Hvilan utbildning AB en anmärkning avseende brister rörande kränkande behandling. Hvilan

utbildning AB ska senast den **2022-11-28** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser särskilt stöd.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Hvilan Utbildning AB (556606-6980) under hösten 2020. Skolinspektionen fattade den 22 december 2020 beslut efter tillsyn för Hvilan Gymnasium Lund. Skolinspektionen gjorde en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Skolinspektionen fattade den 9 november 2021 nytt beslut för Hvilan Gymnasium Lund. I detta beslut förelades huvudmannen Hvilan Utbildning AB att vid vite om 500 000 kr vidta åtgärder för att avhjälpa brister inom områdena särskilt stöd, undervisning samt ändamålsenliga lokaler. Vidare förelades huvudmannen Hvilan Utbildning AB att vidta åtgärder för att avhjälpa brister inom området betygssättning.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i beslut 9 november 2021. Uppföljningen bygger på den redovisning av vidtagna åtgärder som Hvilan Utbildning AB inkom med den 9 mars 2022. Skolinspektionen har också genomfört verksamhetsbesök och intervjuer med elever, lärare, personal från elevhälsan och rektorn den 25-28 april 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats i form av aktuella åtgärdsprogram och lärsplaneringar för vissa ämnen.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i aktuellt ärende nu tagit ställning till om Hvilan Utbildning AB har följt föreläggandet och om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Skälen för beslutet om föreläggande vid vite

Undervisning i de naturvetenskapliga ämnena fysik och biologi

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Ändamålsenliga lokaler och utrustning för ämnet fysik och undervisning i ämnet fysik

Av inkommen dokumentation samt av intervjuer och observationer vid uppföljningsbesök den 26 – 28 april 2022 framgår att det fortfarande inte finns någon laborationssal för undervisning i ämnet fysik. Av inskickat material framgår att huvudmannen planerat att hyra in sig och använda lokal och material på Fysikum vid Lunds universitet för att genomföra laborationer, men att detta inte blivit av. Av intervjuer med elever och lärare samt av observationer på skolan framgår att skolan nu köpt in visst material och att det är undervisande lärare i fysik som ansvarat för inköp till dessa laborationer. Vid observationer på skolan ses eleverna genomföra individuella och/eller parvis laborationer om bland annat elektromagnetiska fält och pendelrörelser. Den undervisande läraren har ställt upp materialet i ett av skolans klassrum och hämtat material från ett annat rum. Instruktionerna till laborationen om elektromagnetism består av en materiallista på danska. Eleverna uppger dock att de fått instruktioner till laborationen muntligt.

Elever på naturvetenskapsprogrammet år 2 och 3 kan inte svara på om de gått igenom allt centralt innehåll i kursen Fysik 1 och Fysik 2, men säger att läraren inte pratar om vad kursen ska innehålla. De säger dock att de har genomfört laborationer i fysik inom flera områden. Eleverna säger att de bara kan få godkänt eller icke godkänt på dessa laborationer och ger exempel på att de gör grundläggande laborationer så som mätningar av kraft med dynamometrar. Eleverna säger att de inte laborerat inom exempelvis området ellära och att det inte finns klassuppsättningar för att till exempel göra mätningar inom el. De säger att de aldrig gjort några mätningar inom ellära. Eleverna säger även att de aldrig varit med och planerat något experiment utan alla laborationer har varit färdiga där läraren berättat för eleverna hur de ska göra. Det finns inga instruktioner om hur laborationerna ska gå till eller vad som är syftet med laborationerna uppger eleverna vidare. En elev uppger att de fått en instruktion på danska till laborationen som de fick översätta via Google och att det var förvirrande.

Undervisande lärare i fysik säger att eleverna nu kan genomföra laborationer inom flera områden i fysik, men säger att de inte kan genomföra laborationer och visa kunskaper för de högre betygen och att de inte heller kan göra mer avancerade laborationer. Läraren säger att det var tänkt att eleverna skulle genomföra mer avancerade laborationer på Fysikum, men att detta tyvärr inte blivit av. Läraren uppger att eleverna kan visa kunskaper motsvarande E på laborationerna som de genomför på skolan, men att de inte kan visa kunskaper för högre betyg genom de laborationer de gör. Om de hade haft andra resurser hade det sett annorlunda ut enligt läraren. Läraren säger vidare att hen inte har tillräckliga klassuppsättningar för laborationer och att det inte finns tillgång till laborationsmaterial i exempelvis optik och strålning (kärnfysik). Läraren säger även att skolan borde ha tagit in en konsult som tagit fram en inköpslista på vad

de behöver. Att läraren själv köpt in material och utrustning efter hand var inte bra, enligt läraren.

I inskickat material uppger rektorn att eleverna nu kan genomföra grundläggande laborationer i fysik, men eftersom samarbetet med Fysikum inte blev av försvårar det för eleverna att arbeta mot examensmålen. Rektorn uppger i intervju att det finns en flergradig skala i de laborationer som görs i fysik på skolan och att eleverna kan utveckla resonemang för de högre betygsnivåerna. Kurserna Fysik 1 och 2 är genomförda, även om det är svårare att jobba mot de högre målen eftersom samarbetet med Fysikum inte blev av uppger rektorn vidare.

Undervisning i ämnet biologi

Elever på naturvetenskapsprogrammet år 2 och 3 säger i intervju att de aldrig har laborerat i biologi. Elever i år 3 har avslutat Biologi 1 och läser, vid tiden för intervju, Biologi 2 som avslutas vid läsårsslut 2022. Elever i år 2 läser Biologi 1 som avslutas vid läsårsslut 2022. Elever som går i år 3 och som avslutat Biologi 1 och fått betyg i den kursen, säger att de aldrig har laborerat i biologi. De säger vidare att de i år 2 bara haft skriftliga prov och inga experiment och att det nu är likadant i kursen Biologi 2. På fråga om eleverna varit på exkursion eller liknande i ämnet biologi uppger elever att de varit i Botaniska trädgården i Lund en gång och pratat om olika träd. Eleverna säger att de i övrigt bara haft genomgångar och sedan prov. De säger att de exempelvis aldrig har tittat i mikroskop. På fråga om eleverna känner till om de ska laborera i biologi fram till sommaren säger de att de inte kommer hinna det utan att de bara ska ha prov. På fråga om de känner till om det finns någon planering för undervisningen i biologi svarar eleverna att det inte finns någon planering kring vad de ska göra på de olika lektionerna utan bara för när de ska ha prov. På fråga om eleverna har genomfört något experimentellt arbete i biologi där de exempelvis testat hypoteser svarar eleverna att de inte har gjort det. De säger även att de inte arbetat kring olika arbetsprocesser eller med olika typer av utrustning i biologi. En elev säger att de inte vet om betygen är korrekta med tanke på att de inte fått göra några experiment.

Undervisande lärare i biologi säger att de inte har hunnit ha så mycket laborationer, men att det kommer göras under maj månad. Hen säger att det varit obalans med andra delar av det centrala innehållet och att de ska "beta av" laborationerna i maj. På fråga om de kommer att hinna genomföra alla delar av det centrala innehållet under maj månad som avser laborationer svarar läraren att hen tror det. Läraren säger dock att det blir en utmaning att kunna täcka de högre betygskategorierna. Det blir svårt för eleverna att kunna genomföra laborationer på A-nivå, uppger läraren vidare. Läraren säger vidare att hen sett att det funnits begränsningar i biologi liknande de som varit i fysik och att säger att hen kanske borde lyft detta tidigare. På fråga om de laborerade under kursen Biologi 1 förra året svarar läraren att de inte laborerade så mycket då. Läraren uppger vidare att det finns mikroskop på skolan för att kunna göra vissa cellbiologiska laborationer och att de gjort vissa datorbaserade laborationer i kursen bioteknik. På fråga om Skolinspektionen kan få ta del av läsårsplanering för kurserna

Biologi 1 och Biologi 2 svarar läraren att hen inte har det upplägget, utan mer har en grovplanering.

Rektorn uppger att de, när de arbetat med att utrusta ämnet fysik, gjort en samplanering med biologi och tittat på vilken laborationsutrustning som är relevant. Rektorn säger att hen fått till sig att det finns en samverkan mellan lärarna och att det inte är någon resursbrist. På fråga om rektorn känner till anledningen till varför eleverna inte laborerat i biologiundervisningen utan att det, enligt uppgift, ska göras i maj svarar rektorn att det är svårt att svara på. Rektorn säger att hen fått uppfattningen att det i kursprovet i biologi ligger digitala laborationer och att laborationerna skett på annat sätt, men att det inte låter så bra att eleverna inte laborerat. På fråga om rektorn har någon insyn för att säkerställa att det centrala innehållet i kurserna Biologi 1 och Biologi 2 genomförs svarar rektorn att det är en svår fråga. Rektorn säger att hen inte följer upp lärarnas genomförande utan att det bygger på tillit till lärarnas profession. Rektorn och biträdande rektorn uppger vidare att det inte kommit till deras kännedom att det inte har skett laborationer i exempelvis Biologi 1 och Biologi 2, men att de inte har sett några planeringar för ämnet biologi. Rektorn uppger även att hen vet att laborationer är planerade att genomföras i maj, men att hen inte känner till vad eller i vilken omfattning eleverna ska laborera.

Rättslig reglering

I skollagen framgår att för utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

I skollagen och gymnasieförordningen anges de nationella programmen i gymnasieskolan samt respektive programs innehåll och omfattning (4 kap. 1 § gymnasieförordning, bilaga 1 till gymnasieförordningen samt bilaga 2 till skollagen). För varje nationellt program finns examensmål som innehåller mål för programmet (16 kap. 6 § skollagen; Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program).

I examensmålen för naturvetenskapsprogrammet framgår bland annat att eleverna genom utbildningen ska utveckla ett naturvetenskapligt förhållningssätt. Det innefattar förmåga till kritiskt tänkande, logiska resonemang, problemlösning och systematiska iakttagelser. Förståelse av naturvetenskap bygger på ett samspel mellan teori och praktisk erfarenhet. Experiment, laborationer, fältstudier och andra jämförbara praktiska moment ska därför vara centrala inslag i utbildningen.

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen). Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehåll som undervisningen i kursen ska behandla.

I ämnesplanen för fysik (Skolverkets föreskrifter, 2010:107) anges syfte och innehåll för undervisningen för att ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper och förmågor

i ämnet. Det framgår bland annat följande. Undervisningen i ämnet fysik ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om begrepp, teorier, modeller och arbetsmetoder. Undervisningen ska innefatta naturvetenskapliga arbetsmetoder som att planera och utföra experiment samt bearbeta, tolka och kritiskt granska resultat och information. Undervisningen i ämnet ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmågan att planera, genomföra, tolka och redovisa experiment och observationer samt förmågan att hantera material och utrustning.

Det centrala innehållet i kurserna Fysik 1 och Fysik 2 omfattar bland annat det experimentella arbetets betydelse för att testa, omvärdera och revidera hypoteser, teorier och modeller, planering och genomförande av experiment samt formulering och prövning av hypoteser i samband med dessa samt utvärdera resultat och slutsatser genom analys av metodval, arbetsprocess, felkällor och mätosäkerhet.

I ämnesplanen för biologi (Skolverkets föreskrifter, 2010:106) anges syfte och innehåll för undervisningen för att ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper och förmågor i ämnet. Det framgår bland annat följande. Undervisningen i ämnet biologi ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om biologins begrepp, teorier, modeller och arbetsmetoder. Undervisningen ska behandla teoriernas och modellernas utveckling, begränsningar och giltighetsområden. Den ska bidra till att eleverna utvecklar förmåga att arbeta teoretiskt och experimentellt samt att kommunicera med hjälp av ett naturvetenskapligt språk. Vidare framgår att undervisningen ska innefatta naturvetenskapliga arbetsmetoder som att formulera och söka svar på frågor, göra systematiska observationer, planera och utföra experiment och fältstudier samt bearbeta, tolka och kritiskt granska resultat och information. Eleverna ska även ges möjlighet att använda datorstödd utrustning för insamling, simulering, beräkning, bearbetning och presentation av data. Undervisningen i ämnet biologi ska även ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att planera, genomföra, tolka och redovisa fältstudier, experiment och observationer samt förmåga att hantera material och utrustning.

Det centrala innehållet i kursen Biologi 1 omfattar bland annat att planera, genomföra, tolka och redovisa fältstudier, experiment och observationer samt förmåga att hantera material och utrustning. Det centrala innehållet i Biologi 1 omfattar vidare bland annat att analysera och söka svar på ämnesrelaterade frågor samt att identifiera, formulera och lösa problem, reflektera över och värdera valda strategier, metoder och resultat.

Skolinspektionens bedömning

Ändamålsenliga lokaler och utrustning för ämnet fysik och undervisning i ämnet fysik

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns allvarliga brister i lokaler och utrustning för undervisning i ämnet fysik vid Hvilan Gymnasium Lund. Skolinspektionens utredning visar att skolan varken har lokaler eller tillräckligt med utrustning för att kunna genomföra praktiska moment i enlighet med det centrala innehållet. Undervisningen i kurserna Fysik 1 och Fysik 2 omfattar således inte allt centralt innehåll

i dessa kurser då eleverna inte ges möjlighet att planera och utföra experiment samt utveckla förmågan att hantera material och utrustning i den utsträckning som det centrala innehållet anger. Huvudmannen har därmed inte säkerställt att det finns ändamålsenliga lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Undervisningen i ämnet biologi

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i ämnet biologi inte omfattar allt centralt innehåll i kurserna Biologi 1 och Biologi 2. Skolinspektionens utredning visar att eleverna inom ramen för detta ämne inte ges möjlighet att planera och utföra experiment samt utveckla förmågan att hantera material och utrustning, vilket är centrala delar i ämnet biologi och ingår i examensmålen för naturvetenskapsprogrammet. Att eleverna på naturvetenskapsprogrammet år 3 under föregående läsår, inom ramen för kursen Biologi 1, gjorde ett besök i Botaniska trädgården är, enligt Skolinspektionens bedömning, inte praktiska moment i tillräcklig omfattning för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås. Praktiska moment ska vara centrala inslag i utbildningen och eleverna ska ges förutsättningar att utveckla kunskaper och förmågor, bl.a. genom att genomföra experiment. Det innebär att sådana inslag behöver vara återkommande i undervisningen, och inte endast genomföras vid enstaka tillfällen.

Därmed finns det en risk att eleverna inte heller når examensmålen för naturvetenskapsprogrammet.

Betygsättning i ämnena biologi och fysik

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever på naturvetenskapsprogrammet år 2 berättar i intervju att de inte vet om de betygssätts på de laborationer som de gör i ämnet fysik. De säger att de inte får någon feedback alls. En elev säger att betyget på kursen hänger på hur man presterar på slutprovet. Samtliga intervjuade elever uppger att de känner att de inte har fått visa vad de kan inför betygssättningen i ämnet fysik. Elever på naturvetenskapsprogrammet år 3 uppger i intervju att de vet ungefär vilket betyg de kommer att få i biologi, men att betyget sätts på ett ganska litet underlag. De har haft två eller tre prov och inga andra uppgifter. Eleverna säger vidare att de inte är trygga med att de betyg de får i fysik är korrekta. En elev säger att hen inte vet om betygen i biologi är korrekta eftersom de inte har fått göra några experiment.

Lärare som undervisar i biologi säger i intervju att det blir en utmaning att kunna genomföra laborationer i biologi så att eleverna kan visa A-nivå. Läraren uppger att de har laborationer kvar som måste göras för att de ska kunna sätta betyg. Lärare som undervisar i fysik säger att eleverna inte kan visa kunskaper och genomföra laborationer för de högre betygsstegen i ämnet fysik. Eleverna kan få E på de laborationer som genomförs.

När rektorn informeras om att lärare säger att eleverna inte kan prövas mot samtliga kunskapskrav på grund av de förutsättningar som finns på skolan, uppger rektorn att det blev ett dråpslag att samarbetet med Fysikum inte blev av och att det är svårare att jobba mot de högre kunskapskraven i Fysik 1 och 2. Rektorn upplyses om att flera elever säger att det finns en otydlighet kring planering och kommunikation om vad som ska göras i undervisningen. På fråga om hur rektorn ser på det underlag som lärarna har att bedöma elevernas kunskaper inför betygssättningen, då allt centralt innehåll ska vara gjort och eleverna ska ha fått visa vad de kan, uppger rektorn att de har uppmuntrat lärarna att lägga ut planeringen och att den ska kommuniceras med eleverna. Detta krav kanske de behöver vara hårdare med. På fråga hur rektorn säkerställer att betygen är korrekta utifrån vad eleverna kan och har visat, svarar rektorn att hen gör det dels genom att hen har behöriga lärare och dels genom kursutvärderingar, men att någon kursutvärdering inte gjorts än.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs. Regeringen får meddela föreskrifter om hur betygssättningen ska gå till (15 kap. 22 § skollagen). Vidare framgår av skollagen att betyg ska bestämmas med hjälp av de kunskapskrav (betygskriterier fr.o.m. den 1 juli 2022, se SFS 2022:146) som har föreskrivits för en kurs. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kunskapskrav (15 kap. 24 § skollagen). Regeringen har genom Lgy 11 meddelat föreskrifter som hur betygssättningen ska gå till. Av Lgy 11 framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella kunskapskrav som finns för varje kurs. Läraren ska utifrån de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper (Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg).

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen). Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehåll som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår kunskapskrav (betygskriterier fr.o.m. den 1 juli 2022, se SFS 2022:278) för varje kurs som relaterar till det centrala innehållet i kursen och har en koppling till ämnesplanen som helhet.

I ämnesplanen för fysik (Skolverkets föreskrifter, 2010:107) anges kunskapskrav. Kunskapskraven för betyget A i kurserna Fysik 1 och Fysik 2 anger bland annat följande. Eleven identifierar, analyserar och löser komplexa problem i bekanta och nya situationer med gott resultat. Detta gäller såväl i det teoretiska som i det praktiska arbetet. I arbetet formulerar eleven relevanta hypoteser och formulerar med säkerhet komplexa egna frågor. Eleven planerar och genomför efter samråd med handledare experiment och observationer på ett tillfredsställande sätt. Dessutom hanterar eleven material och utrustning på ett säkert sätt. Vidare tolkar eleven sina resultat, utvärderar sina metoder med nyanserade omdömen och motiverar sina slutsatser med

välgrundade och nyanserade resonemang. Vid behov föreslår eleven också förändringar.

I ämnesplanen för biologi (Skolverkets föreskrifter, 2010:106) anges kunskapskrav. Kunskapskraven för betyget E i kursen Biologi 1 anger bland annat följande. Eleven analyserar och söker svar på enkla frågor i bekanta situationer med tillfredsställande resultat. Detta gäller såväl i det teoretiska som i det praktiska arbetet. I arbetet formulerar eleven relevanta hypoteser och formulerar med viss säkerhet enkla egna frågor. Eleven planerar och genomför i samråd med handledare experiment och fältstudier på ett tillfredsställande sätt. Dessutom hanterar eleven material och utrustning på ett säkert sätt. Vidare tolkar eleven sina resultat, utvärderar sina metoder med enkla omdömen och motiverar sina slutsatser med enkla resonemang.

Skolinspektionens bedömning

Betygsättning i ämnet fysik

Skolinspektionen bedömer att elevernas kunskaper inte bedöms allsidigt utifrån kunskapskraven i ämnet fysik. Skolinspektionen konstaterar i detta beslut att, på grund av avsaknaden av lokaler och utrustning, har praktiska moment i ämnets syfte och i det centrala innehållet i ämnet fysik inte behandlats i tillräcklig utsträckning inom undervisningen. Den undervisning som eleverna erhållit under föregående läsår i ämnet fysik, och som ligger till grund för betygssättningen i kursen Fysik 1 och Fysik 2, har därmed inte utgjort ett tillräckligt underlag för att läraren ska kunna bedöma elevernas kunskaper allsidigt. Av intervjuer framgår vidare att de laborationer som nu genomförs i kurserna Fysik 1 och Fysik 2 är på en grundläggande nivå och att eleverna genom dessa laborationer inte har möjlighet att visa kunskaper motsvarande kunskapskraven för de högre betygen. Elevernas kunskaper kan därmed inte heller bedömas allsidigt utifrån samtliga kunskapskrav på de laborationer som faktiskt genomförs inom kurserna Fysik 1 och Fysik 2. Att rektorn i intervju uppger att det finns en flergradig skala i de laborationer som genomförs i fysik och att eleverna kan utveckla resonemang för de högre betygsnivåerna föranleder ingen annan bedömning. Detta eftersom undervisande och betygssättande lärare i ämnet fysik uppger att bristen på material och att samarbetet med Fysikum inte blev av innebär att eleverna inte kan genomföra laborationer och visa kunskaper för de högre betygen.

Betygsättning i ämnet biologi

Skolinspektionen bedömer vidare att elevernas kunskaper inte bedöms allsidigt utifrån kunskapskraven i ämnet biologi. Skolinspektionen konstaterar i detta beslut att praktiska moment i ämnets syfte och i det centrala innehållet i ämnet biologi inte behandlats inom undervisningen, exempelvis att planera och genomföra experiment samt att hantera material och utrustning. Den undervisning som eleverna erhållit under föregående läsår i ämnet biologi, och som ligger till grund för betygssättningen i kursen Biologi 1, har därmed inte utgjort ett tillräckligt underlag för att läraren ska kunna bedöma elevernas kunskaper allsidigt.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, eller i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarlig försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 kap. 27 § skollagen).

Eftersom verksamheten vid Hvilan Gymnasium Lund inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga Hvilan Utbildning AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns allvarliga brister när det gäller skolans lokaler och utrustning gällande ämnet fysik. Avsaknaden av lokaler och utrustning medför att eleverna inte kan genomföra praktiska moment i form av laborationer i tillräcklig utsträckning i ämnet fysik. Undervisningen i ämnet fysik omfattar därmed inte hela ämnesplanen och kursernas centrala innehåll. Elevernas kunskaper kan därmed inte bedömas allsidigt utifrån samtliga kunskapskrav i ämnet fysik. Skolinspektionens tillsyn visar vidare att det finns allvarliga brister i undervisningen i ämnet biologi. Eleverna får i detta ämne inte en undervisning som omfattar hela ämnesplanen och kursernas centrala innehåll eftersom eleverna inom ramen för biologiundervisningen inte genomför och inte har genomfört några praktiska moment, trots att det är centrala delar i ämnet biologi. Elevernas kunskaper bedöms därmed inte heller allsidigt utifrån kunskapskraven i ämnet biologi. Skolinspektionen bedömer att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Mot bakgrund av att bristen avseende ändamålsenliga lokaler i ämnet fysik även konstaterades i Skolinspektionens beslut den 9 november 2021 samt att utredningen visar att elever varken nu får, eller under föregående läsår har fått, en undervisning som omfattar hela ämnesplanen och kursernas centrala innehåll i ämnet biologi, konstaterar Skolinspektionen att bristerna har förelegat under en längre tid. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att bristerna är allvarliga varför föreläggandet i denna del ska förenas med vite.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Vitesbeloppet är bestämt dels mot bakgrund av att huvudmannen Hvilan Utbildning AB inte har vidtagit åtgärder för att avhjälpa samtliga brister påtalade i tidigare beslut om föreläggande vid vite, dels mot bakgrund av omständigheter i övrigt i detta beslut. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och

omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 800 000 kronor.

Skälen för beslut om föreläggande

Fortlöpande information om elevernas utveckling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Flertalet elever från olika klasser och olika undervisningsgrupper uppger i intervju att de inte känner till hur det går för dem och att de inte vet hur de ligger till kunskapsmässigt i flertalet kurser. Eleverna säger att de inte får någon feedback i flera ämnen utan endast gör uppgifter och prov. Eleverna ger exempel på att de genomför laborationer i ett ämne men att de inte får någon feedback alls och inte heller känner till om laborationerna betygsätts. Eleverna ger också exempel på att de gjort omprov och inte fått reda på hur det gått och att det gäller flera ämnen. Eleverna säger att biträdande rektorn bett eleverna skriva brev om detta till en av lärarna och att de gjort detta innan sportlovet, men att ingenting har förändrats. En elev säger att hen frågat en lärare hur hen låg till kunskapsmässigt och då fått svar att eleven skulle vänta till nästa betygssnack. Eleven säger att betygssamtalet aldrig blev av. En annan elev ger exempel på att det finns lärare som säger till eleverna att själva kolla upp vad de har kvar att göra för att få godkända betyg. Eleverna säger att det finns lärare som inte skriver i deras digitala system hur det går för eleverna. I vissa kurser vet de inte alls hur de ligger till och om de frågar lärarna får de inget svar, säger eleverna vidare. De säger att det kan gå månader utan att man får svar och att vissa lärare inte svarar alls. Flera elever säger att de får reda på hur det har gått i kursen när de får betyget i handen. En elev säger att det blir en chock när man ser betyget på papper. På fråga om eleverna tagit det vidare, att det är otydligt för dem hur de ligger till, svarar eleverna att de har pratat med biträdande rektorn om det men att det inte blivit någon skillnad.

Lärare säger i intervju att det är lärarens uppgift att informera eleverna om hur de ligger till, men att alla lärare på skolan nog inte gör det. Lärarna säger att de avvarar någon dag innan utvecklingssamtal för att föra in information i skolans digitala system om hur eleverna ligger till, men att det är ett arbete under utveckling och att det inte är reglerat på vilket sätt eller hur ofta det ska göras. Lärarna säger att de inte riktigt känner igen elevernas beskrivning om att eleverna inte vet hur de ligger till kunskapsmässigt, men säger att det kan vara så att lärarna behöver bli tydligare kring hur man utläser det som är inlagt i skolans digitala system och att de också kan behöva ha reflektioner i kollegiet kring betyg och bedömning generellt. Lärarna säger vidare att de ibland hinner ge mer feedback, men att tiden inför betygssamtal och för att göra analys är väldigt begränsad. Att samtala med var och en av eleverna hinner de inte och det finns inte heller utrymme att gå iväg med eleverna, säger lärarna. En lärare säger att elevernas bild av vilken information som ska finnas kring betyg kan vara lite skev och att det är helt naturligt att de inte får helt raka besked.

Representanter från elevhälsan säger att de pratat med elever som inte vet hur de ligger till i olika kurser. De säger att de känner igen att många elever känner sig osäkra i hur de ligger till betygmässigt, men säger att det är svårt att veta vad det beror på. Elevhälsorepresentanter säger att det kan bero på att lärare använder många olika system för feedback och att eleverna kanske inte ger sig tid att gå in och titta i de digitala systemen.

Rektorn uppger att det ibland uppstår missförstånd med eleverna gällande hur de ligger till betygmässigt och att det handlar om kommunikationen med eleverna samt att det finns kommunikationssvårigheter i undervisningsmiljön. Rektorn säger att de identifierat en utmaning för lärarna kring tid och att de jobbar för att skapa bättre förutsättningar för lärarna att möta eleverna. Rektorn säger dock att det finns en systematisk struktur med terminskonferenser som ligger till grund för utvecklingssamtal där varje elev får besked om hur de ligger till. Rektorn uppger vidare att vissa lärare lägger in kommentarer i skolans digitala system och att eleverna får viss feedback där, men att det kan skilja hur utförliga kommentarerna är.

Rättslig reglering

Av Lgy 11 framgår att läraren fortlöpande ska ge varje elev information om framgångar och utvecklingsbehov i studierna (Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i lärarnas arbete med att ge varje elev information om framgångar och utvecklingsbehov i studierna. Intervjuer med elever visar att flertalet elever från olika klasser och undervisningsgrupper, trots upprepade påtryckningar såväl till lärare som till skolläda, inte får information om hur de ligger till i flertalet kurser. Vad som framkommit i intervjuer med lärare och rektorn motsäger, enligt Skolinspektionens bedömning, inte dessa uppgifter.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, eller i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag (26 kap. 10 § skollagen).

Hvilan Utbildning AB:s verksamhet vid Hvilan Gymnasium Lund uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att fortlöpande ge information om elevernas utveckling. Det finns därför skäl att förelägga Hvilan Utbildning AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever berättar i intervju om incidenter som skett på skolan och att det gjorts anmälningar om kränkande behandling under innevarande läsår.

Lärare säger att de gör anmälningar till rektorn kring de kränkningar de ser och att rektorn därefter följer upp de anmälningar som sker. De säger att all personal känner till skolans rutiner som finns gällande kränkningar på skolan.

Rektorn uppger i intervju att kränkingsanmälningar har skett under innevarande läsår. Biträdande rektorn uppger att en enkätundersökning är gjord som visar att insikten kring hur kränkingsanmälningar ska göras och vem eleverna kan vända sig till är hög på skolan. Biträdande rektorn uppger vidare att lärare anmäler de kränkningar som sker och säger att det startas utredningar utifrån de anmälningar som görs. Biträdande rektorn uppger även att de arbetat med skolans plan mot kränkande behandling där skolans personal och elever varit delaktiga i arbetet med att ta fram planen. Den färdiga planen har sedan elever och personal arbetat vidare med bland annat tillsammans med elevernas mentorer. Rektorn uppger att de anmälningar om kränkande behandling som gjorts på skolan inte har meddelats vidare till huvudmannen. Rektorn säger att det inte har gjorts på något systematiskt sätt, men att de framöver ska ha skyddskommittémöte där tillbud ska diskuteras. På fråga om huvudmannen känner till de kränkingsanmälningar som i nuläget är aktuella svarar rektorn nej. Biträdande rektorn uppger att hen tillsammans med förstelärare har lagt ett åtgärdsförslag till huvudmannen om att arbeta mer med de delar av verksamheten som tangerar kränkingsärenden.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med att motverka kränkande behandling på Hvilan Gymnasium Lund. Skolinspektionens utredning visar att i de fall lärare anmäler till rektorn att elever anser sig ha utsatts för kränkande behandling, anmäls inte detta vidare till huvudmannen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Hvilan Utbildning ABs verksamhet vid Hvilan Gymnasium Lund uppfyller inte författningarnas krav vad gäller anmälan om kränkande behandling. Utredningen visar att det vid Hvilan Gymnasium Lund bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och att lärare anmäler till rektorn när elever kan anse sig ha utsatts för kränkande behandling. Rektorn uppger även i intervju att skolledningen tillsammans med huvudmannen framöver ska ta fram rutiner för hur kränkingsanmälningar ska komma huvudmannen till dels. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Hvilan utbildning AB en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med representanter för elevhälsan och med rektorn framgår att utredningar och pedagogiska kartläggningar är påbörjade för samtliga elever som anses vara i behov av sådana utredningar. Upprättade åtgärdsprogram innehåller nu även uppgifter om när de ska följas upp, utvärderas samt vem som är ansvarig för detta. Av inskickat material och av intervjuer framgår även att det inte längre finns några åtgärdsprogram där prövning anges som särskild stödåtgärd. Av intervjuer såväl med elever som med lärare, studie- och yrkesvägledare (SYV) och rektorn framgår även att eleverna nu blivit informerade om rätten att gå om kurser och att ett fåtal elever önskar göra detta under kommande läsår.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Av 3 kap. 9 § skollagen framgår vidare att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges

Beslut

2022-06-28
16 (17)
Dnr 2019:10165

särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska det vidare av åtgärdsprogrammet framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Det är viktigt att de konkreta åtgärder som avses vidtagas med anledning av det identifierade behovet av särskilt stöd anges i åtgärdsprogrammet (prop. 2013/14:160, s. 29).

Av 9 kap. 1 § gymnasieförordningen framgår att om en elev har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång. Har eleven slutfört kursen två gånger och inte fått lägst betyget E får eleven gå om kursen ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl.

Stödåtgärder i gymnasieskolan regleras i 3 kapitlet skollagen och i 9 kapitlet gymnasieförordningen. Av 15 kap. 28 § framgår att den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå provning.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut

2022-06-28
17 (17)
Dnr 2019:10165

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Wassén

Regionchef
Signerat av: Maria Wassén

X Carolin Backlund

Föredragande
Signerat av: Carolin Backlund

Beslutet har fattats av Maria Wassén.

Carolin Backlund har varit föredragande i ärendet. I ärendet har även utredare Viveka Berglund och enhetschef Ildiko Lundqvist deltagit.